



گزارش دوره شانزدهم طرح شاخص مدیران خرید (PMI) ساختمان - دی ۱۳۹۹

معاونت پشتیبانی، برنامه ریزی و تحقیقات اتاق تعاون ایران

عدد شامخ دی ۱۳۹۹ : ۵۸,۳۳

معرفی طرح شامخ (شاخص مدیران خرید)

از میان شاخص‌های متنوع و گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌یابند، شاخص PMI (Purchasing Manager's Index) که در فارسی به اختصار "شامخ" نامگذاری شده است، یکی از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. در ایران نیز اجرای این طرح توسط اتاق بازرگانی ایران در بخش صنعت از مهرماه سال ۹۷ آغاز گردید. نتایج این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، بینش‌آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های ساختمان، صنعت و خدمات ارائه می‌دهد. ویژگی‌های این شاخص عبارتند از:

- داده‌های شامخ به صورت ماهانه در روزهای ابتدایی ماه و پیش از انتشار داده‌های رسمی منتشر می‌شود.
- شامخ، امکان مقایسه مستقیم بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از طریق تولید داده‌های استاندارد شده را فراهم می‌سازد.
- داده‌ها در شامخ بر اساس مستندات واقعی کسب‌وکارها و نه بر اساس نظرات شخصی و حدس مدیران جمع‌آوری می‌شوند.
- به‌صورت مستمر و دقیق توسط بازارهای مالی، بانک‌های مرکزی، مراکز تصمیم‌گیری اقتصادی و رسانه‌ها در جهان پیگیری می‌شود.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح‌شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۰/۵ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخگویان به هریک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. در نهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد ۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخگویان گزینه "بدتر شده است" و "بهتر شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است.

اتاق تعاون ایران برای نخستین بار در کشور از مهرماه ۱۳۹۸ نسبت به اجرای طرح شامخ ساختمان اقدام نموده که نتیجه آن بصورت ماهانه توسط مرکز آمار اتاق تعاون ایران منتشر خواهد شد. در همین راستا محاسبه شاخص ترکیبی کل اقتصاد، با همکاری سه اتاق بازرگانی، تعاون و اصناف در حال انجام است.

چکیده:

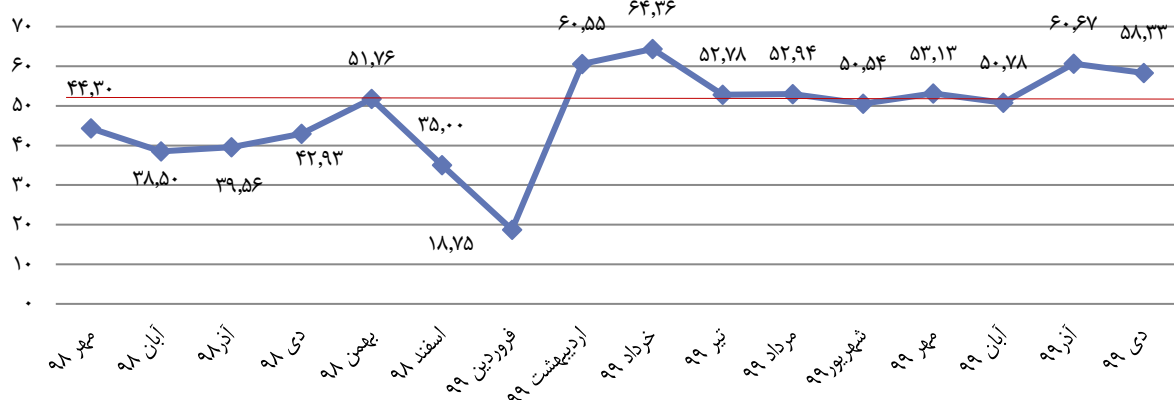
در محاسبه عدد شامخ بخش ساختمان، با توجه به اینکه پرسش اول بالاترین تاثیر را در معیار سنجش کل دارا بوده و بر اساس مطالعات صورت گرفته، رویکرد بکار رفته در محاسبه شاخص کل ساختمان برخی دیگر از کشورها نیز موید این مطلب است؛ لذا عدد شامخ کل برابر با عدد شامخ پرسش اول در نظر گرفته شده است. نتایج ذیل با نظرسنجی از مدیران عامل و یا نمایندگان آنها در شرکت های فعال ساختمانی منتخب، در دی ماه بدست آمده است.

- عدد شامخ کل (۵۸,۳۳)، نشان دهنده کاهش سرعت بهبود وضعیت بخش ساختمان در دی ماه نسبت به ماه قبل (۶۰,۶۷) است.
- شاخص های "میزان سفارشات جدید" و "سرعت انجام سفارشات" نسبت به ماه قبل افزایش یافتند.
- شاخص "موجودی مواد اولیه خریداری شده"، کمی نسبت به ماه قبل کاهش یافت.
- شاخص "میزان بکارگیری نیروی انسانی" در مقیاس ماهانه تغییر چندانی نداشت.
- شاخص "انتظارات تولید در ماه آینده" با رقم (۶۷,۷۸) هرچند نسبت به ماه قبل اندکی کاهش داشت، اما همچنان امیدواری فعالان اقتصادی نسبت به بهبود وضعیت بخش ساختمان در بهمن ماه را نشان می دهد.

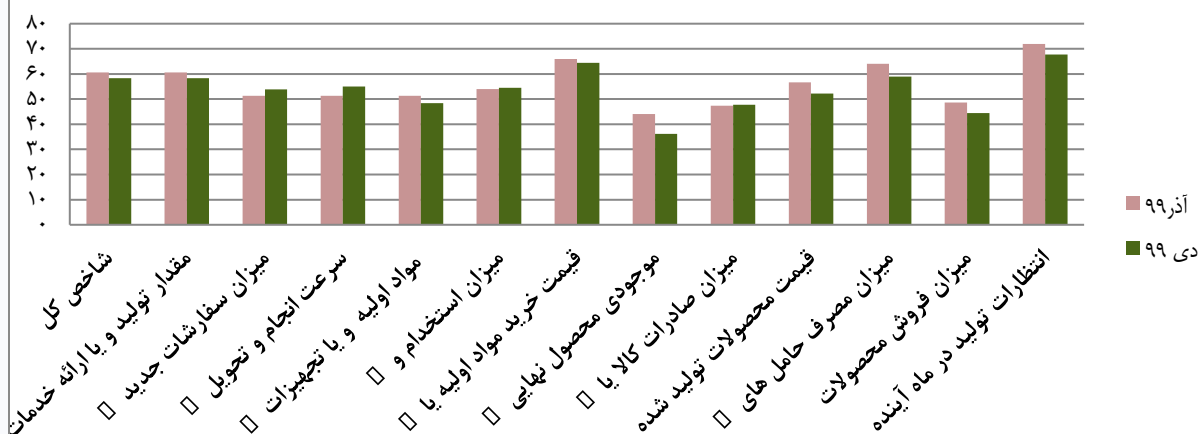
جدول ۱: مولفه های شامخ ساختمان در آذر و دی ۹۹

شاخص	دی ۹۹	آذر ۹۹
شامخ کل ساختمان	۵۸,۳۳	۶۰,۶۷
میزان فعالیت های انجام شده (تولید، ارائه خدمات و...)	۵۸,۳۳	۶۰,۶۷
میزان سفارشات جدید مشتریان	۵۳,۸۹	۵۱,۳۳
سرعت انجام و تحویل سفارش و یا فرآیند کار	۵۵	۵۱,۳۳
موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۴۸,۳۳	۵۱,۳۳
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۴,۴۴	۵۴
قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم مورد نیاز	۶۴,۴۴	۶۶
موجودی محصول نهایی در انبار و یا کارهای معوق و ناتمام	۳۶,۱۱	۴۴
میزان صادرات کالا یا خدمات	۴۷,۷۸	۴۷,۳۳
قیمت محصولات تولید شده (خدمات ارائه شده)	۵۲,۲۲	۵۶,۶۷
مصرف حامل های انرژی	۵۸,۸۹	۶۴
میزان فروش کالاها و خدمات	۴۴,۴۴	۴۸,۶۷
انتظارات در ارتباط با فعالیت های شرکت در ماه آینده	۶۷,۷۸	۷۲

نمودار ۱: روند شامخ ساختمان از مهر ۹۸ تا دی ۹۹



نمودار ۲: مقایسه شاخص های ساختمان در دوماه اخیر



جدول ۳: عددشامخ ترکیبی (تولید، خدمات و ساختمان)		
کشورهای منتخب در دو ماه اخیر		
کشور	ماه دسامبر	ماه ژانویه
استرالیا	۵۵,۶	۵۶
اتحادیه اروپا	۴۹,۱	۴۷,۵
فرانسه	۴۹,۵	۴۷
آلمان	۵۲	۵۰,۸
ژاپن	۴۸,۵	۴۶,۷
انگلستان	۵۰,۴	۴۰,۶

جدول ۲: عددشامخ ساختمان کشورهای منتخب در دو ماه گذشته		
کشور	ماه نوامبر	ماه دسامبر
اتحادیه اروپا	۴۵,۶	۴۵,۵
فرانسه	۴۲,۸	۴۰,۵
آلمان	۴۵,۶	۴۷,۱
ایتالیا	۴۹,۸	۵۰,۵
انگلستان	۵۴,۷	۵۴,۶
ایرلند	۵۳,۵	۵۲,۳

تحلیل شامخ بخش ساختمان ایران در دی ماه ۹۹:

صنعت ساختمان براساس استاندارد بین المللی طبقه بندی کلیه فعالیت‌های اقتصادی (ISIC)، به سه گروه اصلی ساخت بنا، مهندسی عمران و فعالیت‌های ساخت و ساز تخصصی ساختمان دسته‌بندی می‌شود. در یک تقسیم بندی دیگر، بخش ساختمان شامل دو بخش کلی مسکونی و غیرمسکونی (تجاری و عمرانی) است.

در بخش مسکونی با توجه ثبات نسبی نرخ ارز و بدنبال آن رشد کمتر و یا حتی ثبات نسبی و بعضا کاهش قیمت برخی مواد اولیه و تجهیزات مورد نیاز این بخش، طبق گزارش بانک مرکزی، متوسط قیمت معاملات مسکن نسبت به ماه گذشته در تهران (به عنوان نمونه آماری بزرگ از کل کشور) اندکی (۱,۸ درصد) افزایش یافت. (۸ منطقه از ۲۲ منطقه تهران، کاهش قیمت نسبت به ماه قبل را تجربه نمودند.) تعداد معاملات نیز در تهران ۳۷,۶ درصد بیشتر شد.

در بخش‌های عمرانی بدلیل عدم تخصیص بودجه عمرانی، پیشرفتی در میزان فعالیتها نسبت به ماه گذشته گزارش نشد.

با استناد به اظهارات فعالان ساختمانی، عدد شامخ ساختمان نسبت به ماه گذشته اندکی کاهش یافت. دو شاخص "میزان سفارشات جدید" و "سرعت انجام سفارشات" نسبت به ماه گذشته کمی افزایش یافت. (البته در برخی کسب و کارهای این حوزه بویژه مشاغلی که برپایه مواد اولیه وارداتی انجام می شوند، بواسطه کاهش نرخ ارز و وعده‌های حاکمیتی در خصوص پایین تر آمدن نرخ ارز بویژه دلار، کارفرمایان ترجیح به تعویق بستن قراردادها داشتند.) شاخص "میزان مواد اولیه خریداری شده" نیز کمی کاهش یافت. شاخص "میزان بکارگیری نیروی انسانی" تغییر چندانی نسبت به ماه قبل نداشت. روند رشد دو شاخص "قیمت خرید مواد اولیه و قیمت فروش"، نسبت به ماه گذشته کاهش یافت. "میزان کارهای معوق" در راستای تلاش برای تحویل سفارشات پیش از پایان سال و یا بعضا بواسطه کاهش میزان فعالیت‌های در دست انجام در برخی صنایع ساختمانی، کاهش یافت. با کاهش شاخص میزان فعالیتها نسبت به ماه قبل، شاخص "میزان مصرف حامل‌های انرژی" هم کمتر شد. شاخص "میزان صادرات" این بخش نسبت به ماه گذشته تفاوت محسوسی نداشت. شاخص "میزان فروش" نیز کمتر شد.

فعالان بخش ساختمان با توجه به نزدیکی به پایان سال، انتظار بهبود فعالیت‌های کسب و کار خود را در بهمن ماه دارند.

از فعالان این حوزه، سندیکای شرکتهای ساختمانی و نیز کانون پیمانکاران عمرانی ایران جهت همکاری در پیش برد این طرح، قدردانی می‌گردد.

کاربران، ذینفعان و محققین محترم می‌توانند با مراجعه به پورتال تخصصی اتاق تعاون ایران به نشانی www.icccoop.ir به نسخه الکترونیکی این گزارش دست یابند. در ضمن می‌توانید نظرات، پیشنهادات و انتقادات ارزشمند خود را از طریق پست الکترونیک icc-statistics@icccoop.ir با ما در میان بگذارید.